

foreges for at kunne følge Videnskabens Udvikling, en ikke ganske ringe aarlig Sum, medens Reiser stundom kunne være fornødne i Videnskabens Interesse og Forbindelser med Udlandets Videnskabsmænd kunne paaføre Udgifter, som de ikke kunne unddrage sig, der paa Videnskabernes Omraade skulle repræsentere vort Land og vor eneste Højskole. Endelig ere Universitetslærerne bundne til Landets dyreste Levested, Hovedstaden, og den kjenner kun lidt til Livsforholdene her, som kan tro, at en Mand i fremrykket Alder med Familie kan leve overdaadig af 3,400 Rd. Saa tiltalende som Universitetsvirksomheden kan være for den unge Mand, saa hurtig trættes ikke Saa ved den, fordi den kræver en naafbrudt aandelig Anspændelse; dertom man altsaa ikke aabner Universitetslærerne Udsigt til idetmindste i deres Alderdom at komme paa lige Lønningsvilkår med andre Embedsmænd, hvis Eigemænd de i enhver Henseende ere, saa udsætter man Universitetet for, at mange af dets Lærere tidlig søge bort til andre mindre anstrængende, men bedre lønnede Stillinge; og Fristelsen vil være størst for de dygtigste Kræfter, fordi disse lettest finde anden Anvendelse. Paa denne Maade kan den Besparelse, hvorom her er Tale — Alt i Alt 4,000 Rd. — blive meget dyr for Universitetets Anseelse og Betydning. Flertallet maa derfor paa det Varmeste anbefale Ministerens Forslag.

Udvalgets Mindretal fastholder i dette Punkt Folkethingets Beslutning.

II. Det andet Punkt er det 3die Stykke af Lovforslagets § 9, hvori Folkethinget til Examenkommissioner for den theologiske, den retsvidenskabelige og den statsvidenskabelige Embedsprøve har fastsat en Sum af indtil 7,000 Rd. aarlig, medens Ministeren fastholder Lovforslagets oprindelige Bestemmelse, at samme Sum bestemmes til lønnede, for visse Aar ad Gangen bestilte Censorer ved Universitetets forskjellige Embedsexamina. Udvalgets Flertal (6 mod 1) beklager, at det hverken kan tiltræde Folkethingets Beslutning eller Ministerens Forslag, uforandret.

Oprindelig efter Regjeringens eget Forslag, har der i endel Aar været bevilget en Sum paa den aarlige Finanslov til forsøgsvis

at indrette en Examenkommission for den theologiske Embedsprøve, uden at dette Forsøg endnu er blevet udført. Det syntes derfor naturligt at gjøre Forsøget og afvente dets Følger, inden man traf nogen endelig Bestemmelse om Embedsprøverne, men det synes mindre naturligt — om det ogsaa er praktisk muligt — at skyde hint saa længe behøvede og ventede Forsøg tilside for at træffe en anden Ordning ved en Tilbestemmelse i en Lønningslov. Flertallet erkjender vistelig, at det fra Ministeren fremkomne Forslag om Indførelsen af faste Censorer vil være en Forbedring af den bestaaende Tilstand og vil give en retfærdig Dom om Kandidatens Kundskaber; men det maa være enigt med Folkethinget deri, at Indførelsen af Examenkommissioner vil være en grundigere Forbedring, hvis gavnlige Følger ville strække sig videre, medens de skadelige Følger, der af Nogle befrygtes, utvivlsomt kunne forebygges; i den Henseende kunne vistnok de Erfaringer, man har gjort i andre Lande, hvor Examenkommissioner længe have været indførte, være veiledende. At denne Institution hos vort eget Universitets Lærere er stødt paa Modstand, har hverken undret os eller overtydet os; thi de, der have levet sig ind i en bestaaende Tilstand og ikke selv føle dens Ulemper, ere sjældent tilbøjelige til at erkjende disses Tilstedeværelse, og her gjælder det jo, desuden tilsyneladende om Tab af en Myndighed eller en Indflydelse, som det er naturligt, at de, der engang have den, ønske at bevare.

Uden her at ville optage til Fortsættelse den udførlige Forhandling, der er ført om Examenkommissioner i og udenfor Rigsdagen, maa vi dog tillade os et Par Bemærkninger om selve dette Spørgsmaal. Dersom Formålet for Embedsprøven var det: at undersøge, om Kandidaten har tilegnet sig netop den Opfattelse og den Fremstilling af hans Videnskab, som de vedkommende Universitetslærere have meddelt, og dersom det kun gjaldt om en muligt korrekt og fuldstændig Giengivelse af de Forelæsningers Indhold, kan man hørt eller kunnet høre — saa vilde selvfølgelig Ingen være bedre skiftet til at foretage Embedsprøverne end Universitetslærerne, der